

Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

Бекітемін
Ғылыми кеңес төрағасы,
ректор, ҚР ҰҒА академигі
Ғазалиев А.М.

« _____ » _____ 2013ж.

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

АКККАКЕ 2306 «Ақпарат қауіпсіздігі мен қорғауды құқықтық және ақпараттық қамтамасыз ету» пәні

АККН 26 «Ақпарат қорғау құқықтық негіздері» модулі

5В100200 «Ақпараттық қауіпсіздік жүйелері» мамандығы

Ақпараттық технологиялар факультеті

Ақпараттық технологиялар және қауіпсіздік кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасы (syllabus) әзірлегендер: АТҚ кафедрасының аға оқытушысы Мұрых Е.Л., аға оқытушысы Сайлауқызы Ж.

«Ақпараттық технологиялар және қауіпсіздік» кафедрасының отырысында талқыланған

« ____ » _____ 2013 ж. № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Көккөз М.М. « ____ » _____ 2013 ж.

Ақпараттық технологиялар факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

« ____ » _____ 2013 ж. № _____ хаттама

Төраға _____ Мустафина Л.М. « ____ » _____ 2013 ж.

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты

Мурых Елена Львовна АТҚ кафедрасының аға оқытушысы., аға оқытушысы
Сайлауқызы Жұлдыз

ҚарМТУ (Б.Мира, 56) бас ғимарат, «Ақпараттық технологиялар және қауіпсіздік» кафедрасы, аудитория 429, телефон 56-75-98 қос. 1028.

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны	ECTS кредиттер	Сабақ түрі					СӨЖ сағат саны	Барлық сағат саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			СӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағат саны			
			Дәріс	Практикалық сағат	Зертханалық сағат					
4	2	3	15		15	30	90	30	90	Емтихан

Пәннің сиппатамасы

АКККАКЕ 2306 «Ақпарат қауіпсіздігі мен қорғауды құқықтық және ақпараттық қамтамасыз ету» пәні бейіндік пәндері таңдау бойынша компонент болып табылады, АККН 26 модулінің құрамында «Ақпарат қорғау құқықтық негіздері».

Пәннің мақсаты

«Ақпарат қауіпсіздігі мен қорғауды құқықтық және ақпараттық қамтамасыз ету» пәнінің мақсаты құқықтық және ақпараттық негізді қорғауды және ақпарат қауіпсіздігін оқыту, жүйені қорғауды ұйымдастыру мен ақпаратты сақтау, заңдарды оқып білу және пәндік аймақтағы заңға сәйкес актілерді оқып үйрену, ақпараттың қорғалуының және құқықтық кеңістіктегі ақпараттық жүйенің талдау әдістері, стандарттау негізі және жүйені қорғауды мен ақпаратты сақтау сертификациясы, басты әдістер мен ақпарат қауіпсіздігі және қорғауды ұйымдастыру құқығы құрылғысын меңгеру.

Пәннің міндеттері

Пәннің міндеттеріне келесілер жатады:

Қазақстан Республикасының құқықтық аспектілерінің қолданылу аймағы:

- Ақпараттық және Интернет технологиялар
- Конфиденциалды ақпарат пен жасырын қорғау аспектілері
- Интеллектуалды жекеменшіктік және сәйкестік аспектілері
- Авторлық құқық және оны қолдану
- ТМД елдері мен Қазақстан Республикасын ақпараттық қамтуды қорғау

- Нормативті-құқықтық базаларды ақпараттық жүйе төңірегінде жасау және дамыту

Түсіну керек:

- Қазақстан Республикасының ақпараттық құқық жүйесін;
- Нормативті-құқықтық актілер мен негізгі заңдар, реттеуші ұйымдар мен Қазақстан Республикасының, ТМД елдерінің, алыс шет елдердің ақпараттық қорғау жүйесін;

Білу керек:

- Қазақстан Республикасының қауіпсіздік және қорғау аймағындағы заңдық актілер;
- Ақпарат қауіпсіздігі және қорғау аймағындағы Қазақстан Республикасының нормативті документтері;
- Ақпарат қауіпсіздігі және қорғау аймағындағы халықаралық қосымшалар мен стандарттар;
- Ақпарат қауіпсіздігі және қорғау жүйесін құқықтық қамту құрылғысы мен әдістері;
- Ақпарат қауіпсіздігі және қорғау жүйесіндегі құқықтық қамтуды тәжірибелік қолдану тәсілдері.

Жасай білу керек:

- Қажетті нормативті-құқықтық ақпаратты табу
 - Құқықтық қорғау әдістерін қолдану
 - Ақпараттық қорғауды басқару мен қорғау сұрақтарына байланысты құқықтық емес әрекеттерден қорғану
- Тәжірибелік білімін қолдану:
- Ақпаратты қорғауды ұйымдастыру аспектілері мен құқықтық қамтамасыз етуде
 - Өнеркәсіп қауіпсіздігіндегі саясатты құқықтық жинақтауда

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет:

«Құқық негіздері»

Постреквизиттер

«Ақпарат қауіпсіздігі мен қорғауды құқықтық және ақпараттық қамтамасыз ету» пәнін оқу кезінде алынған білім «Арнайы пән 2» пәндерін игеру кезінде қолданылады:

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлім тақырыптары (атаулары)	Сабақ түріне байланысты еңбеккөлемі, сағ.				
	Дәріс	Практикалық	Зертханалық	ОСӨЖ	СӨЖ
1	2	3	4	5	6
1. Ақпаратты қорғауды қамтуды қорғау құрылымы мен берілімі. Ақпаратты қорғау құқығы	1			2	2

әдістері; мемлекеттік, коммерциялық, кәсіптік және жеке құпия, жеке берілгендерді қорғаудағы құқық негіздері. Қорғалған мәліметтерге жекелеген қолжетімділік және құқықтық қолжетімділік негізі.					
2. Ақпарат ағымы мен ақпаратты тасуды жоғалту үшін құқықтық жауапкершілік жүйесі.	1			2	2
3. ақпаратты қорғау бөліктерінің құқықтық негізі	1			2	2
4. ақпаратты қорғау аумағына байланысты құқықтың атқаратын ролы	1			2	2
5. ақпаратты қорғау аймағын қамтитын заң, құқық аумағы	1			2	2
6. Ақпаратты қорғау аймағындағы құқық бұзушылықтарды іздестіру кезіндегі ақиқат қорының заңгерлік құрылымы	1			2	2
7. Мақсаты мен өнеркәсіп, әр түрлі меншік нысанындағы кәсіпорындар ақпараттық процестерді қорғауды реттейтін қосалқы құқықтық актілерінің міндеттері	1			2	2
8. нормативті құжаттарда ақпаратты қорғауда өнеркәсіптің құқығын бекіту	1			2	2
9. ақпаратты қорғау аймағында қызметкерлер мен басқарма қызметкерлерінің арасындағы қарым-қатынасты реттеп тұру құқығы. Қылмыстық, азаматтық-құқықтық, административті және дисциплинарлы жауапкершіліктер кезіндегі құқықтық нормалардың қолданылу шарттары мен түрлері.	1			2	2
10. Ақпаратты қолданудағы және ақпаратқа деген жеке жауапкершілікті иемдену құқығын қорғаудағы құқықтық мәселелер. Интеллектуалды жеке меншік және оның түрлері, білім берудің негізгі объектілері туралы түсініктер	1			2	2
11. ақпаратты қорғауды ұйымдастыру шарттары мен құралдары, міндеттер, күштері.	1			2	2
12. өнімдерді, құжаттырды және жасырылған мәліметтер мен	1			2	2

жасыру тәртібі. Конфиденциалды құжаттарға қолжетімділік. Өнеркәсіптердегі кіру режимі мен ішкі объектіні ұйымдастыру; конфиденциалды сұрақтарға байланысты отырыстар мен жиындарды өткізуге дайындықты ұйымдастыру; өнеркәсіптің күзетін ұйымдастыру					
13. жарнама жасауда және мақалаларда ақпараттың қорғалуы	1				2
14. конфиденциалды ақпарат ағымын ескерту жөнінде аналитикалық жұмысты ұйымдастыру	1			2	2
15. конфиденциалды ақпаратты игерген қызметкерлермен жұмыс жасау әдістері мен бағыттары	1			2	2
16. Ақпараттық ортада және құқық жүйесінде ақпарат басты объект			1		
17. Нормативті-құқықтық актілерді өңдеу және жасау			1		
18. ақпараттық қауіпсіздіктің негізгі мәселелері			2		
19. компьютерлік құқықтарды болдырмау және тексеріп отыру			1		
20. ақпаратты қорғауды қамту құрылымы және әдісі			2		
21. ақпараттық ресурстар бөліктеріне қолжеткізу			1		
22. ақпаратты тіркеу және есептеу			2		
23. ақпараттық жүйе мен электронды ақпараттық ресурстарды қорғау			1		
24. ақпаратты қорғау аумағында интеллектуалды жекеменшік құқықты қолдану			2		
25. бөлімдерді техникалық қорғау бойынша лицензиялау қызметі			2		
Барлығы:	15	-	15	30	30

Зертханалық сабақтар тізімі

Зертханалық жұмыс №1 Ақпараттық қауіпсіздіктің мемлекеттік саясаты

Зертханалық жұмыс №2 Ақпараттық жүйе құрылымы мен оның өңдеу

Зертханалық жұмыс №3 Ақпаратты қорғау әдістерін ұйымдастырудағы жалпы мінездеме

Зертханалық жұмыс №4 Internet-тегі қауіпсіздікті ұйымдастыру негізі (2 сағат)

Зертханалық жұмыс №5 Ақпаратты қорғау жүйесін құру негіздері

Зертханалық жұмыс №6 Жүйені қорғау комплексін құру кезеңдері мен бағыттары (2 сағат)

Зертханалық жұмыс №7 Қорғау жүйесін тұрғызудағы математикалық модель

Зертханалық жұмыс №8 Ақпаратты қорғау үшін шаралар ұйымдастыру

Зертханалық жұмыс №9 Бөлімдерді қорғау саясаты (негізгі аспектілер)

Зертханалық жұмыс №10 Техникалық каналдар бойынша ішкі кедергілердің табылу негізі (2 сағат)

Зертханалық жұмыс №11 Ақпаратты қорғау үшін жауапты адамның негізгі функционалды міндеттері (2 сағат)

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

1. Арнайы ойластырылған шпиондық пен заңгерлік
2. Мемлекеттік жасырылған істерге Қазақстан Республикасының азаматтары мен шетелдіктердің, арнайы қызметкер адамдардың араласуы
3. Мемлекеттік жасырылған істерге Қазақстан Республикасының азаматтары мен шетелдіктердің, арнайы қызметкер адамдардың араласуын тоқтату шарты
4. Қазақстан Республикасының азаматтары мен арнайы қызметкер адамдардың мемлекеттік жасырылған істерге араласуға бұрын рұқсат берген немесе араласқан, кіруге рұқсат ететін аралықты дайындауға құқықты шектеу
5. Авторлық құқықтың қозғалуы. Авторлық презумпция. Бірлескен авторлық
6. Шығармашылыққа авторлық құқық
7. Мұра құқығы
8. Лицензияның жұмыс әрекеті мен түрлері
9. Техникалық құралдарға сервистік қызмет етуге, өндеуге, өндіріске, жөндеу жұмыстарына квалификациялық талап ету
10. Техникалық құралдарға қызмет етуге, орнатуға, қайта жөндеуге квалификациялық талап ету
11. ЗИ үшін нормативті-әдістемелік құжаттардың мазмұнына талап қою
12. ИС қорғау тәртібін анықтайтын нормативті документтер келесі талаптарды қанағаттандыруы керек
13. Ақпаратты қорғауды ұйымдастыру үшін негізгі нормативті-әдістемелік құжаттар қажет
14. Ақпараттық жүйе мен электронды ақпараттық ресурстарды мемлекеттік тіркеуді жүргізуге кіріспе
15. Ақпараттық жүйе мен электронды ақпараттық ресурстарды тіркеу

Студенттер білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60%-ға дейін) мен қортынды аттестаттаудың (емтихан) (40%-ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100%-ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі

Тексеру түрі	Тапсырма мазмұны мен мақсаты	Қарастырылатын әдебиеттер	Орындау уақыты	Тексеру формасы	Тапсыру уақыты	Балл
1	2	3	4	5	6	
СӨЖ тапсырмаларын тексеру	Ақпарат құқық жүйесі мен ақпарат аясының негізгі объектісі ретінде	[1-25]	1 апта	Ағымды	2 апта	1
Зерт. жұм. қорғау	Ақпарат құқық жүйесі мен ақпарат аясының негізгі объектісі ретінде	[1-25]	1 апта	Ағымды	2 апта	3
Зерт. жұм. қорғау	Нормативтік-құқықтық актілерді өңдеу және жасау	[1-25] лекция конспектісі	1 апта	Ағымды	3 апта	3
СӨЖ тапсырмаларын тексеру	Нормативтік-құқықтық актілерді өңдеу және жасау	[1-25] лекция конспектісі	1 апта	Ағымды	3 апта	1
Зерт. жұм. қорғау	Ақпараттық қауіпсіздіктің негізгі мәселелері	[1-25] лекция конспектісі	2 апта	Ағымды	5 апта	3
СӨЖ тапсырмаларын тексеру	Ақпараттық қауіпсіздіктің негізгі мәселелері	[1-25] лекция конспектісі	2 апта	Ағымды	5 апта	1
Зерт. жұм. қорғау	Компьютерлік қылмыстың болмауына кедергі және тексеру	[1-25] лекция конспектісі	1 апта	Ағымды	6 апта	3
СӨЖ тапсырмаларын тексеру	Компьютерлік қылмыстың болмауына кедергі және тексеру	[1-25] лекция конспектісі	1 апта	Ағымды	6 апта	1
Жазбаша сұрау	Теориялық білімдері мен тәжірибелік ұстанымдарын тексеру	[1-25] лекция конспектісі	1 байланыс сағат	Аралық	7 апта	10
СӨЖ тапсырмаларын	Ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету құрылғысы мен	[1-25] лекция конспектісі	2 апта	Ағымды	8 апта	1

тексеру	әдістері					
Зерт. жұм. қорғау	Ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету құрылғысы мен әдістері	[1-25] лекция конспектісі	2 апта	Ағымды	8 апта	3
СӨЖ тапсырмаларын тексеру	Бөлімдер ақпараттық ресурстарына қолжеткізу және рұқсат ету	[1-25] лекция конспектісі	1 апта	Ағымды	9 апта	1
Зерт. жұм. қорғау	Бөлімдер ақпараттық ресурстарына қолжеткізу және рұқсат ету	[1-25] лекция конспектісі	1 апта	Ағымды	9 апта	3
Зерт. жұм. қорғау	Ақпараттық жүйені тіркеу, санау	[1-25] лекция конспектісі	2 апта	Ағымды	11 апта	
СӨЖ тапсырмаларын тексеру	Ақпараттық жүйені тіркеу, санау	[1-25] лекция конспектісі	2 апта	Ағымды	11 апта	1
Зерт. жұм. қорғау	Электронды ақпараттық ресурстар мен ақпараттық жүйені қорғау	[1-25] лекция конспектісі	1 апта	Ағымды	12 апта	3
СӨЖ тапсырмаларын тексеру	Электронды ақпараттық ресурстар мен ақпараттық жүйені қорғау	[1-25] лекция конспектісі	1 апта	Ағымды	12 апта	1
Зерт. жұм. қорғау	Ақпаратты қорғау аумағында интеллектуалды меншік құқығын қолдану	[1-25] лекция конспектісі	2 апта	Ағымды	13 апта	3
СӨЖ тапсырмаларын тексеру	Ақпаратты қорғау аумағында интеллектуалды меншік құқығын қолдану	[1-25] лекция конспектісі	2 апта	Ағымды	13 апта	1
Жазбаша сұрау	Теориялық білімдері мен тәжірибелік ұстанымдарын тексеру	[1-25] лекция конспектісі	1 байланыс сағат	Аралық	14 апта	10
Зерт. жұм. қорғау	Бөлімдерді техникалық қорғау қызметін лицензиялау	[1-25] лекция конспектісі	2 апта	Ағымды	15 апта	3
СӨЖ тапсырмаларын тексеру	Бөлімдерді техникалық қорғау	[1-25] лекция	2 апта	Ағымды	15 апта	1

рын тексеру	қызметін лицензиялау	конспектісі				
Емтихан	Пәннәі жетілуін тексеру	[1-30] лекция конспектісі	3 апта	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Ақпарат қауіпсіздігі мен қорғауды құқықтық және ақпараттық камтамасыз ету» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймын:

- 1 Сабаққа кешікпеу.
- 2 Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.
- 3 Сабақтың барлық түрлеріне қатысу студент міндеттерінің қатарына жатады.
- 4 Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.
- 5 Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиет тізімі

1. Ярочкин, В. И. Информационная безопасность [Текст] : Учебник / В.И. Ярочкин. М.: Фонд "Мир" : Академический Проект, 2003. - 640 с.
2. Мельников В.В. Информационная безопасность и защита информации [Текст] : учебное пособие для студентов вузов, / В. П. Мельников, С. А. Клейменов, А. М. Петраков ; под ред. С. А. Клейменова М. : Академия, 2008. - 331 с. : ил.,
3. Мельников, В. В. Безопасность информации в автоматизированных системах [Текст]: научное издание / В.В. Мельников М. : Финансы и статистика, 2003
4. Чубукова, С.Г. Основы правовой информатики (Юридические и математические вопросы информатики) [Текст] : учебное пособие / С. Г. Чубукова, В. Д. Элькин ; под ред. М. М. Рассолова. - 2-е изд., испр. и доп. М.: Юридическая фирма "КОНТРАКТ" : ИНФРА-М, 2008. - 276 с.

Қосымша әдебиет тізімі

1. Закон Республики Казахстан "Об информатизации" от 11.01.2007 N 217-3
2. Конституция Республики Казахстан 30 августа 1995 года
3. Закон Республики Казахстан "Об электронной подписи" от 15 марта 1999 года № 349-1
4. Закон Республики Казахстан "О государственных секретах " от 15 марта 1999 года № 349-1
5. Закон Республики Казахстан «О лицензировании» от 17 апреля

1995 г. N 2200, (с изменениями от 16.03.2001 N 164-II)

6. Закон Республики Казахстан «Об авторском праве и смежных правах» от 10 августа 1996 г. № 6-1

7. Уголовный Кодекс от 16 августа 1997 г. № 168-I.

8. Закон Республики Казахстан «О нормативных правовых актах» от 24 марта 1998 г. № 213-1

9. Закон Республики Казахстан "О национальной безопасности" от 1998 г

10. Закон Республики Казахстан «О нормативных правовых актах» от 24 марта 1998 г. № 213-1

11. Приказ Председателя Агентства Республики Казахстан по защите государственных секретов от 29 января 2001 г. N 2

12. Постановление Правительства Республики Казахстан от 19 октября 2000 года N 1561

13. Постановление Правительства Республики Казахстан от 2 апреля 2001 года N 433

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)**

АКККАКЕ 2306 «Ақпарат қауіпсіздігі мен қорғауды құқықтық және
ақпараттық қамтамасыз ету» пәні

АККН 26 «Ақпарат қорғау құқықтық негіздері» модулі

31.03.2004 берілген №50 мемлекеттік баспа лицензиясы
Басуға қол қойылды _____ Пішімі 60x90/16 Таралымы ___ дана.
Есептік баспа табағы _____ Тапсырыс _____ Бағасы келісімді.
100027, ҚарМТУ баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56